

GYAKORLATI KÖZIGAZGATÁSI KÖNYVTÁR ÉS DÖNTVÉNYTÁR

Szerkesztő és kiadó: dr. DOLENECZ JÓZSEF, ügyvéd.

Megjelenik
minden hónap 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:
Egész évre 12 K Negyedévre 3 K
Félévre 6 K Egy hónapra 1 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal, a hová
az előfizetési díjak és levelek küldendőek

Budapest,
VIII. József-körút 74. szám,
II. emelet 11. ajtó.

I. évfolyam.

16. szám.

1905. augusztus 15.

Kérdések és feleletek.

I.

A vadászati jegy hamisítás jogi természete.

Engedje meg a t. szerkesztőség, hogy a magas kir. Curiának ide csatolt és a „Döntvénytár”-ban közöltetni kért 5352/1905. számú ítéletére nézve becses véleményét kikérjem. Ezt az ítéletet én igazságtalannak és tévesnek tartom, mert a vadászjegyet egyszerűen kincstári bélyegjegy. Ezzel tehát senki közokmányhamisítást el nem követhet, hanem vagy bélyeghamisítást vagy bélyegcsonkítást. Sz. — itteni lakos tehát azért, mert a vadászjegyet 1902. évről 1903. évre kiigazította és azzal tovább vadászott, nem közokirathamisítást követett el és nem érdemli meg a börtönbüntetést. Legyen szíves t. szerkesztő ur tudós munkatársaival esetleg más szakemberekkel közölni ezt a kérdést és kimerítő választ adni, hogy miként lehetne Sz.-en segíteni. Bántja a jog- és igazságérzetemet, hogy Sz. mint közönséges közokirat hamisító bűnhődjék, holott itt csak a kincstár szándékolt megrövidítéséről van szó. Ezért vegye el az illető büntetését. De ezen felül ne szenvedjen. Kérem a sürgősségre való tekintettel előzőleg levélben is közölni válaszát. Legjobban szeretném, ha valami ügyes polemia keretében tisztázódnék a kérdés, folyóiratunk hasábjain. Mert itt az én jogi meggyőződéseim szerint bírói tévedésről van szó. Ez engem nem hagy nyugodni.

Felelet. Mindenekelőtt köszönjük az érdekes bírói határozat beküldését. A „Döntvénytár”-ban közzé is tesszük és pedig megtesszük rá ott is megjegyzésünket. A felvetett kérdésre pedig a következőkben foglaljuk össze válaszunkat. Először is vizsgáljuk meg a vadászati jegy jogi természetét. Az 1875: XXI. t. cz. szerint a vadászati jog gyakorlásáért a

kinctár egy évre 24 korona illetéket szed és ezen illeték előleges bevételzésének, illetve ezen illeték lerovásának bizonyítására szolgál a vadászati jegy. Az idézett törvény 12. §-a szerint a vadászati jegyek 12 forintos bélyeggel láttatnak el, ezen illetéknek előleges lefizetése nélkül ki nem szolgáltatathatók, egyéb díj kiállításukért nem szedethetik. Ez a legrégibb törvény és ez szerint a vadászjegy illeték lerovási jegy, bélyegjegy (Stempli). Mert ez a jegy csak a vadászati jog gyakorlása fejében járó 12 forintos bélyeg lerovását tanúsítja. Más jogot vagy kötelezettséget senkivel szemben meg nem állapít. Ezt a törvényt az 1883. évi XXIII. t.-cz. hatályon kívül helyezte, de a vadászati jegy, a vadászati adó természetét meg nem változtatta. Ez a törvény a vadászati adó egy évi összegét szintén tizenkét forintban állapította meg és vadászati jegy alakjában kiállított bélyegjegy által rendeli lerovatni. A 25. §-ban pedig kimondja, hogy a vadászat tényleg csak a 9-ik, illetőleg 10. §-a értelmében járó vadászati adó lefizetését tanúsító vadászati jegy mellett gyakorolható. A 26. §. még részletesebben megmondja, hogy *„Ezen jegy érvénye tartamát, valamint a jegy tulajdonosa által fegyveradó és vadászati adó fejében fizetett összegeket tünteti ki”* és a vadászatnak a vadászatról szóló törvények által meghatározott módon és korlátok között leendő gyakorlására jogosít. A 27. §. szerint a vadászjegyet a fegyveradó és vadászati adó lefizetése után a királyi adóhivatal szolgáltatja ki. Az 1883. évi XXIII. t.-cz. 42. § a pedig világosan kimondja: *„Jövedéki kihágást követ el: e) az, a ki meghamisított vadászati jegy használatával mellett vadászik”* és ezért a 43. §. c) pontja szerint, mely így szól: *„a 42. §. e) pontja alatt említett esetekben, ötven forinttól száz forintig terjedhető pénzbírsággal büntethető”*. Ezen felül persze ellene a vadászati jegynek meghamisítása miatt bünvádi eljárásnak van helye. Vagyis a hamisított vadászjeggyel vadászó elsősorban jövedéki kihágást követ el és ezért büntetetik. Épen úgy mint a ki hamisított vagy használt bélyegjegyet ragaszt fel valamely beadványra. *A vadászati jegy jogi természetévé tehát teljesen azonos a más kinctári bélyegjegy jogi természetével, vagyis mindannyi csakis az adó tartozás, értsd illeték lerovását tanúsítja.*

II. Látjuk tehát, hogy a vadászjegy se magán, se közokirat, hanem kinctári bélyegjegy. Ennek hamisítása tehát *„sui generis delictumot”* képez és a büntető törvénykönyv 412. §-át helyettesítő 1897: XXXVII. t.-cz. 1. §-ába ütköző vétséget alkot. A királyi Kuria tehát abban hibázott, hogy a bélyegjegyet közokiratnak vette és innét van a sajnálatosan téves ítélet és egy 12 forintos bélyeghamisítás miatt egy embert börtönre ítél közokmányhamisításért.

A vadászjegyhez hasonló és szintén adó biztosítására szolgáló, vagyis az adótartozás, illeték lerovását bizonyító jegy például a kártya lebélyegzése is. Ugyan kinek jutna eszébe a kártya lebélyegzésének meghamisítóját közokirat hamisító gyanánt megbüntetni. Biz ez is igazi justiz-mord lenne. Már most másként nem lehet segíteni a bajon, mint az illető éljen perujtással és ha találkozik igazságos érzésű királyi ügyész, akkor a perujtás menni is fog, mert a perujtás sikere a királyi ügyésztől függ. Ne hagyják abban a dolgot.

II.

Mértékhitelítő, hordóhitelítő.

Szíveskedjék lehetőleg sürgősen értesíteni, hogy M. községben az a gyakorlat, miszerint a hordóhitelítőt a képviselő-testület 3 évre választja, nem ellenkezik-e a törvénnyel s az érvényben lévő miniszteri rendeletekkel? Tesz-e a törvény különbséget „mértékhitelítő“ és „hordóhitelítő“ között? És hogy egyáltalán helyes-e azon eljárásunk, hogy a hordóhitelítőt a községi képviselő-testület által választatjuk és nem a főispán által neveztetjük ki? S hogy milyen eljárást kövessünk, ha a m . . . i hordóhitelítői állást a törvény intenczióinak megfelelőleg akarjuk betölteni. A választás napja kitűzetvén, a választ sürgősen kérem.

Felelet. Nem ellenkezik a törvénnyel, sem a rendeletekkel. Nem tesz különbséget. Az mindegy, mert hordóhitelítő nem lehet, kinek nincs mértékhitelítő vizsgálja. Helyes az eljárás. A főispánnak erre nézve nincs hatásköre. A községnek van joga arra, hogy a mértékhitelítőt tetszés szerinti időre válassza, vagy másként fogadja fel, esetleg szerződés útján. Az eddigi eljárást követhetik, csak arra kell vigyázni, hogy az illetőnek mértékhitelítő vizsgálja legyen. Ezt Budapesten egy bizottság előtt kell letenni. (Schwendtner Antal budapesti mértékhitelítő, ki lakik VIII., József-utca 25., úgy elméletileg, mint gyakorlatilag ad oktatást). A mértékhitelítési ügy különben államosítva lesz.

III.

Fogyasztási adó kérdések.

Fogyasztási adó szempontjából:

1. Miről lehet legbiztosabban azt meghatározni és meg tudni, hogy a bornyu, mint fogyasztási adótárgy egy éven alóli vagy egy éven felüli?

2. A fogyasztási adóbérlő, vagy annak meghatalmazottja a korcsmárosok és italárusítók pinczéjébe be mehet-e egyedül

a korcsmárossal, avagy feltétlenül szükség van-e egy községi eljárásági tagra, midőn így ellenőrzési jogát gyakorolja.

Melyik törvény, avagy rendelet intézkedik ezekről?

Felelet. 1. Azon borju, mely még összes (8) tejfogait bírja, egy éven alulinak tekintendő. Az adószedésre jogosultnak nincs joga állítani és bizonyítani, hogy valamely borju tejfogai létezésének daczára egy évnél korosabb. Ellenben azon borju, melynek két első (az állkapocs közepén levő) tejfoga már kihullott, egy éven felülinek tekintendő. Ha az adóköteles fél a borjut, melynek egy vagy több tejfoga már hiányzik, egy éven alulinak mondja: szabadságában áll állítását bebizonyítani. (1893. évi 65,560. sz. pénzügyminiszteri határozat.)

2. 1888:XXXV. t.-cz. 47. §. szerint az adószedésre jogosultnak jogában áll a felügyelete alá vett helyiségekbe bemenni, az adótárgyakat megvizsgálni és a készletet felvenni. Ezen szempontból hatósági felügyelő jelenléte nem föltétlenül szükséges. Azonban szóbeli vagy írott megkeresésre a községi eljáróság, vagy törvényhatóság egy tisztviselőjét, vagy egy tagját köteles kiküldeni és ezen hatósági személy jelenlétére akkor van igazán szükség, ha kihágás gyanuja miatt tényleírás felvételére vagy vizsgálatára van szükség.

IV.

A jegyző, mint bérlo.

Sziveskedjék közölni, hogy a körjegyző állhat-e bérleti viszonyban a községgel vagy a volt urbéres közönséggel, melynek jegyzője. Nem tiltja-e ezt a törvény vagy miszteri rendelet, esetleg döntvények?

Felelet. A községi törvény 57. és 58. §-ának egybevetéséből következik, hogy a körjegyző nem állhat bérleti viszonyban a saját községeivel. Ellenben az urbéres közönséggel, mint magánjogi testülettel, igenis állhat bérleti viszonyban. Ezt nem tiltja a törvény. Tulajdonképen egyenes tilalom a községi törvényben sincs. Közvetve az a tilalom áll fenn, hogy aki a község javadalmait haszonbérli, a község közjavadalmaira vonatkozó semminemű ügyek tárgyalásában részt nem vehet. A jegyzők pedig hivatalból tagjai a közgyűlésnek, melyen szavazati joggal bírnak. Ekként a törvény szelleme már eleve kizárja a jegyzőt a saját községével való bérleti viszonyból és tényleg mindig megsemmisítették a bérleti viszonyt a község és jegyzője között, valahányszor csak megfélebbzték az ügyet.